

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 264/2024-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a zo sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Michalom Feciľakom, Jesenná 8, Prešov, proti postupu Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 11C/256/2010 a proti postupu Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 11NcC/4/2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ označený v záhlaví tohto rozhodnutia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 2. januára 2024 domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11C/256/2010 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11NcC/4/2021. Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd prikázal krajskému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prieťahov a zároveň mu priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 eur proti okresnému súdu a v sume 5 000 eur proti krajskému súdu, ako aj náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ sa v napadnutom konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 11C/256/2010 na základe žaloby doručenej okresnému súdu 30. decembra 2010 domáha zaplatenia náhrady za užívanie nehnuteľností vo svojom vlastníctve, na ktorých sú stavby – pozemné komunikácie a chodníky vo vlastníctve mesta Prešov (ďalej len „žalovaný“).

3. V napadnutom konaní okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 11C/256/2010-1025 z 20. júla 2017, ktorým súd sčasti žalobe vyhovel a sčasti ju zamietol. Proti tomuto rozsudku podal

sťažovateľ 4. augusta 2017 odvolanie. Krajský súd o odvolaní sťažovateľa (a tiež aj žalovaného) rozhodol rozsudkom č. k. 23 Co 120/2017-1196 zo 7. novembra 2018, ktorým sčasti potvrdil, sčasti zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a sčasti zároveň vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

4. Proti rozsudku krajského súdu č. k. 23 Co 120/2017-1196 zo 7. novembra 2018 podal sťažovateľ 7. februára 2019 dovolanie.

5. Na Najvyššom súde Slovenskej republiky bolo dovolanie sťažovateľa vedené pod sp. zn. 1 Cdo 50/2019, sp. zn. 1 Cdo 229/2019, sp. zn. 1 Cdo 116/2020 a sp. zn. 1 Cdo 79/2022, pričom posledný štvrtýkrát súdny spis napadol najvyššiemu súdu 26. apríla 2022.

6. Počas dovolacieho konania, a to 26. augusta 2021, podal sťažovateľ proti zákonnej sudkyňi súdu prvej inštancie Mgr. Alene Pavelekovej námietku zaujatosti. Sťažovateľ námietku zaujatosti odôvodnil tým, že 19. augusta 2021 mu bolo doručené uznesenie krajského súdu č. k. 7 Ncb 2/2021-163 z 15. júla 2021, ktorým krajský súd rozhodol o vylúčení sudkyne Mgr. Aleny Pavelekovej z prejednávania a rozhodovania v inej právnej veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 23 Cb 8/2020, v ktorej na strane žalovaného vystupoval sťažovateľ. Z uvedeného uznesenia vyplýva, že konajúca sudkyňa Mgr. Alena Paveleková listom zo 7. júla 2021 zaslala predsedovi okresného súdu vyjadrenie, v ktorom konštatuje, že sa cíti byť zaujatá vo vzťahu k sťažovateľovi so zreteľom na závažné skutočnosti tvrdené zo strany sťažovateľa a predovšetkým so zreteľom na to, že podala trestné oznámenie na sťažovateľa pre spáchanie trestného činu ohovárania a krivého obvinenia.

7. Dňa 17. septembra 2021 bol sťažovateľovi v napadnutom konaní doručený list krajského súdu sp. zn. 11NcC/4/2021 zo 7. septembra 2021, ktorým krajský súd postúpil vznesenú námietku zaujatosti zo strany sudkyne Mgr. Aleny Pavelekovej a vznesenú námietku zaujatosti zo strany sťažovateľa najvyššiemu súdu do konania vedeného pod sp. zn. 1 Cdo 116/2020. V odôvodnení listu krajský súd uviedol, že je toho názoru, že tým, že vo veci samej bolo právoplatne rozhodnuté, nepatrí do kompetencie odvolacieho súdu rozhodovať v tomto štádiu konania o vznesených námietkach zaujatosti.

8. Z predkladacej správy okresného súdu z 21. apríla 2022 v konaní o dovolaní sťažovateľa adresovanej najvyššiemu súdu vyplýva, že zákonnou sudkyňou v napadnutom konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 11C/256/2010 je stále sudkyňa Mgr. Alena Paveleková.

9. Najvyšší súd rozhodol o dovolaní sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu č. k. 23 Co 120/2017-1196 zo 7. novembra 2018 uznesením sp. zn. 1 Cdo 79/2022 z 8. novembra 2023. Sťažovateľ po nahliadnutí do elektronického súdneho spisu zistil, že na súde prvej inštancie je stále zákonnou sudkyňou Mgr. Alena Paveleková.

10. Okresný súd vec vedenú pod sp. zn. 11C/256/2010 predložil krajskému súdu 30. novembra 2023. Zo záznamu tajomníčky senátu krajského súdu č. k. 23 Co 15/2023-1389 zo 4. decembra 2023, z potvrdenia krajského súdu o lustrácii v konaní vedenom na krajskom súde pod sp. zn. 23 Co 120/2017 a z potvrdenia o prijatí spisu zo 4. decembra 2023 vyplýva, že na krajskom súde je napadnuté konanie v súčasnosti vedené pod sp. zn. 23 Co 15/2023.

II.

Argumentácia sťažovateľa

11. Podstatou argumentácie sťažovateľa je skutočnosť, že podľa jeho názoru v napadnutých konaniach okresného súdu a krajského súdu dochádza k zbytočným priet'ahom v rámci rozhodovania o námietke zaujatosti.

12. Podľa názoru sťažovateľa je potrebné skonštatovať, že odvolací súd ani ku dňu podania tejto sťažnosti o námietkach zaujatosti Mgr. Aleny Pavelekovej zo 7. júla 2021 a sťažovateľa z 26. augusta 2021 nerozhodol, a tiež, že na súde prvej inštancie vo veci vedenej pod sp. zn. 11C/256/2010 stále koná sudca, ktorý sa sám už 7. júla 2021 vyjadril, že je proti osobe sťažovateľa zaujatý.

13. Sťažovateľ uvádza, že rozhodovanie o námietke zaujatosti patrí do štandardnej rozhodovacej činnosti súdov. Jeho správanie nemalo vplyv na doterajšiu dĺžku konania. Zbytočné priet'ahy v konaní, ako aj neprimeraná dĺžka konania môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou.

14. Neefektívnou a nesústredenou činnosťou okresného súdu a krajského súdu došlo podľa sťažovateľa k neprimerane dlhým a neospravedlňiteľným priet'ahom v konaní o vznesených námietkach zaujatosti, o ktorých stále nie je rozhodnuté, a to ani po viac než dvoch rokoch od ich vznesenia.

15. Napriek tomu, že sudkyňa Mgr. Alena Paveleková vznesla proti sťažovateľovi námietku zaujatosti už 7. júla 2021, súd prvej inštancie nepredložil vec nadriadenému súdu na rozhodnutie v zákonnej lehote 7 dní, ale až 30. augusta 2021.

16. Odvolací súd ako súd nadriadený súdu prvej inštancie o vznesenej námietke zaujatosti nerozhodol v zákonnej lehote 7 dní, ale vznesené námietky zaujatosti 7. septembra 2021 postúpil najvyššiemu súdu.

17. V napadnutom konaní vedenom na súde prvej inštancie pod sp. zn. 11C/256/2010 a na krajskom súde pod sp. zn. 11NcC/4/2021 o vznesenej námietke zaujatosti nebolo ku dňu podania tejto sťažnosti rozhodnuté.

18. V napadnutom konaní vedenom na súde prvej inštancie sp. zn. 11C/256/2010 aj ku dňu podania tejto sťažnosti stále koná sudca, ktorý sa už 7. júla 2021 vyjadril, že je proti sťažovateľovi zaujatý.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

19. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

20. V úvode tejto časti rozhodnutia ústavný súd zdôrazňuje, že v zmysle § 45 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 alebo § 131a tohto zákona neustanovujú inak. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom tohto návrhu, teda v konaní podľa čl. 127 ústavy tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha, čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Takto vymedzený rozsah prieskumu ústavného súdu môže byť vo výnimočných okolnostiach modifikovaný (zvyčajne rozšírený) dôvodmi ústavnej sťažnosti (tak ako to *expressis verbis* vyplýva z § 45 zákona o ústavnom súde; pozn.), z ktorých ale musí zrozumiteľne vyplývať nespochybniteľný záujem sťažovateľa podrobiť ústavnoprávnemu prieskumu konkrétne a adresne vymedzené rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah (vymedzený predmetom, subjektom a inými, najmä časovými súvislosťami), na čo musí nevyhnutne vecne nadväzovať aj pregnantná súvzťažná ústavnoprávna argumentácia sťažovateľa. Jedine za kumulatívneho splnenia týchto podmienok je tak potom možné prekročiť petit ústavnej sťažnosti pri rešpektovaní ontologickej podstaty tohto ústavného inštitútu, potierajúc pritom prehnanú ústavnoprávnu solemnitú, ktorej dôsledky by mohli ohroziť materiálnu ochranu sťažovateľových základných práv a slobôd (I. ÚS 514/2020).

21. Ústavný súd považoval za potrebné najprv ustáliť petit ústavnej sťažnosti. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom v petite ústavnej sťažnosti namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V ústavnej sťažnosti (mimo formulovaného petitu) sťažovateľ namietal aj porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, avšak bez bližšieho zdôvodnenia. Celá argumentácia sťažovateľa obsiahnutá v ústavnej sťažnosti smerovala k zdôvodneniu namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavnoprávna argumentácia, ktorá by smerovala k zdôvodneniu namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, v ústavnej sťažnosti absentovala. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd neprihliadol na namietané porušenie označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

22. Ústavný súd konštatuje, že predmetom predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti je v danom prípade preskúmanie opodstatnenosti tvrdenia sťažovateľa, podľa ktorého postupom okresného súdu a krajského súdu v napadnutých súdnych konaniach dochádza k zbytočným prietahom v rámci rozhodovania o námietke zaujatosti zákonnej sudkyne súdu prvej inštancie Mgr. Aleny Pavelekovej.

23. Na výzvu ústavného súdu na vyjadrenie k ústavnej sťažnosti reagovala predsedníčka krajského súdu, ktorá v podaní sp. zn. Spr 77/24 z 11. marca 2024 uviedla, že lustráciou v súdnom manažmente krajského súdu bolo zistené, že vec vedená na okresnom súde pod sp. zn. 11C/256/2010 sa aktuálne nachádza na krajskom súde na účely rozhodnutia o odvolaní proti rozsudku okresného súdu, ktorá napadla krajskému súdu 4. decembra 2023 a bola jej pridelená sp. zn. 23Co/15/2023.

24. K obsahu sťažovateľom namietaného porušenia základných práv podal písomné vyjadrenie predseda senátu 23Co Mgr. Miloš Kolek, ako aj predseda senátu 6Co JUDr. Andrej Radomský,

ktorý bol v čase rozhodovania vo veci sp. zn. 11NcC/4/2021 zastupujúcim predsedom senátu v senáte JUDr. Viery Zoľákovej, ktorá už aktuálne nevykonáva funkciu sudcu.

25. Predsedníčka krajského súdu poukázala na vyjadrenie predsedu senátu Mgr. Miloša Koleka aj s tým, že pri novom predložení veci na odvolacie konanie (po rozhodnutí dovolacieho súdu) sa vec predložila aj s uplatnenou námietkou zaujatosti. Ak sťažovateľ namieta prietahy v rozhodnutí o námietke zaujatosti, je potrebné uviesť, že došlo k špecifickej situácii v konaní, keďže námietka zaujatosti bola nadriadenému súdu predložená v čase, keď rozhodnutie o odvolaní v základnom konaní bolo právoplatné, ale vo veci bolo podané dovolanie a spis sa z dôvodu rozhodovania o dovolaní nachádzal na najvyššom súde. Zo zrušujúceho uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/79/2022 z 8. novembra 2023 vyplýva, že dovolací súd sa predmetnou námietkou zaujatosti zaoberal a nezistil skutočnosti zakladajúce dôvod na vylúčenie sudkyne Mgr. Aleny Pavelekovej.

26. Vo veci samej po novom nápade veci odvolaciemu súdu bola pridelená sp. zn. 23Co/15/2023. Uplatnenej námietke zaujatosti bola podľa pravidiel rozvrhu práce krajského súdu v časti B) Výkon súdnictva, III. Občianskoprávna agenda, bode 2.2. Špecifické pravidlá pridelovania vecí, bode 7 pridelená sp. zn. 23NcC/1/2024 s tým, že podľa uvedených pravidiel v rozvrhu práce o nej rozhodne senát, ktorý rozhodne vo veci samej.

27. Rozhodnúť o námietke zaujatosti je teda potrebné v súvislosti s opätovným rozhodovaním odvolacieho súdu v konaní aktuálne vedenom na krajskom súde pod sp. zn. 23Co/15/2023. Odvolací súd nie je viazaný sedemdňovou lehotou na rozhodnutie o námietke zaujatosti vyplývajúcej z § 54 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), pretože § 56 CSP umožňuje o takejto námietke rozhodnúť až spolu s rozhodnutím o odvolaní.

28. Vzhľadom na uvedené predsedníčka krajského súdu navrhuje sťažnosť proti krajskému súdu ako neopodstatnenú zamietnuť.

29. K veci sa vyjadril aj predseda senátu 6Co JUDr. Andrej Radomský, ktorý uviedol, že toho času predsedníčka senátu a sudkyňa spravodajkyňa JUDr. Viera Zoľáková už nevykonáva funkciu sudcu krajského súdu v senáte číslo 11. V zmysle toho času platného rozvrhu práce je JUDr. Andrej Radomský zastupujúcim sudcom vo veciach, v ktorých JUDr. Viera Zoľáková vykonávala funkciu predsedu senátu.

30. Zo zberného spisu krajského súdu je zrejmé, že oznámenie aj námietka zaujatosti boli predložené krajskému súdu a zaevidované pod sp. zn. 11Ncc/4/2021. Predsedníčka senátu listom zo 7. septembra 2021 tieto odstúpila najvyššiemu súdu s odôvodnením, že vo veci bolo krajským súdom právoplatne rozhodnuté a nepatrí do kompetencie odvolacieho súdu rozhodovať v tomto štádiu o vznesených námietkach zaujatosti. S uvedeným záverom sa JUDr. Radomský stotožňuje aj z toho pohľadu, že v rozhodnom čase tvoril s JUDr. Vierou Zoľákovou spoločný senát a o tejto skutočnosti mal vedomosť.

31. Zo súdneho registra JUDr. Radomský zistil, že následne došlo vo veci samej k vydaniu rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/79/2022 z 8. novembra 2023, v ktorom sa okrem iného podrobne zaoberal aj sťažovateľom vznesenou námietkou zaujatosti, a to konkrétne v ods. 8 až 11 predmetného rozhodnutia. V závere najvyšší súd konštatoval, že nezistil, že by existovali skutočnosti, ktoré by zakladali dôvod na vylúčenie sudkyne súdu prvej inštancie, a to v čase jej rozhodovania. Zároveň uzatvoril, že len ak by predmetná sudkyňa po zrušení a vrátení veci

odvolacím súdom mala opätovne rozhodovať v tejto veci, bude potrebné, aby krajský súd rozhodol o námietke zaujatosti vznesenej sťažovateľom, a to už vzhľadom na okolnosti uvádzané sťažovateľom existujúce v čase, keď by mala sudkyňa vo veci opätovne rozhodovať.

32. S ohľadom na skutočnosť, že pôvodná predsedníčka senátu je už na dôchodku, teda pod sp. zn. 11Ncc/4/2021 už nemôže konať a rozhodovať, a zároveň zanikol aj spoločný senát, v ktorom pôsobila spolu s ďalšími dvoma členmi senátu, a to JUDr. Milanom Majerníkom a JUDr. Andrejom Radomským, predmetnú námietku je potrebné rozhodnúť v senáte, ktorý koná vo veci samej pod sp. zn. 23Co/120/2017 (v takom prípade by sa na rozhodovanie nevzťahovala lehota 7 dní, a to v zmysle § 56 CSP, ktorý umožňuje o nej rozhodovať až spolu s rozhodnutím o odvolaní).

33. Vo veci vedenej na krajskom súde pod sp. zn. 11Ncc/4/2021 JUDr. Radomský zastáva názor, že sa konalo v medziach právomoci, úvahy premietnuté v postúpení veci zo 7. septembra 2021 vychádzajú z konkrétnych faktov prípadu, sú logické a mali toho času oporu v obsahu spisového materiálu. Krajský súd svojím postupom vo veci sp. zn. 11Ncc/4/2021 postupoval zákonne a táto situácia nemohla vyvolať porušenie základných práv sťažovateľa ani vznik prietáhov v konaní.

34. K ústavnej sťažnosti sa vyjadril aj predseda senátu 23Co Mgr. Miloš Kolek, ktorý uviedol, že zákonná lehota na rozhodnutie o námietke zaujatosti nebola dodržaná z dôvodu špecifickej situácie v konaní – námietka zaujatosti bola nadriadenému súdu predložená v čase, keď rozhodnutie o odvolaní v základnom konaní bolo právoplatné, ale vo veci bolo podané dovolanie a spis sa z dôvodu rozhodovania o dovolaní nachádzal na najvyššom súde.

35. Nerozhodnutie o námietke zaujatosti v lehote 7 dní nespôsobilo v konaní žiadne prietahy, pretože Mgr. Alena Paveleková od podania dovolania do rozhodnutia o ňom (2019 – 2023) v danej veci nekonala a ani nemohla konať, pretože spis nemala k dispozícii, spis sa z dôvodu rozhodovania o dovolaní sťažovateľa nachádzal na najvyššom súde.

36. Po rozhodnutí najvyššieho súdu Mgr. Alena Paveleková vo veci nekoná, lebo spis bol predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní.

37. V konaní teda nedošlo ani k tomu, na čom sťažovateľ tiež založil svoju ústavnú sťažnosť, teda že vo veci koná sudca, ktorý sa vyjadril, že sa cíti zaujatý.

38. Zo zrušujúceho uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/79/2022 z 8. novembra 2023 vyplýva, že dovolací súd sa predmetnou námietkou zaujatosti zaoberal a nezistil skutočnosti zakladajúce dôvod na vylúčenie sudkyne. Ak by však mala Mgr. Alena Paveleková po zrušení a vrátení veci odvolacím súdom konať, bude potrebné, aby krajský súd rozhodol o námietke zaujatosti (bod 11 uznesenia najvyššieho súdu). Rozhodnúť o námietke zaujatosti je potrebné v súvislosti s opätovným rozhodovaním odvolacieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 23Co 15/2023. Na rozhodovanie sa nevzťahovala lehota 7 dní vyplývajúca z § 54 ods. 2 CSP, pretože § 56 CSP umožňuje o takejto námietke rozhodnúť až spolu s rozhodnutím o odvolaní. V konaní vedenom pod sp. zn. 11C/256/2010 neboli spôsobené prietahy neskorým rozhodnutím o námietke zaujatosti.

39. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08, I. ÚS 326/2010).

40. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie už citovaných práv vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

41. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného konania v čl. 17 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Tento základný princíp konania je premietnutý do ďalších ustanovení Civilného sporového poriadku.

III.1. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa postupom okresného súdu:

42. Zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už v sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy označený všeobecný súd meritórne rozhodol pred jej podaním (m. m. II. ÚS 184/06), a preto už k namietanému porušovaniu týchto práv nečinnosťou tohto súdu v čase doručenia ústavnej sťažnosti nemohlo dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06).

43. Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že ústavná sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05). Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú, pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 6/03).

44. Ústavný súd uvádza, že okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 11C/256/2010-1025 z 20. júla 2017. Proti rozsudku krajského súdu č. k. 23 Co 120/2017-1196 zo 7. novembra 2018 podal sťažovateľ 7. februára 2019 dovolanie. Až 26. augusta 2021 podal sťažovateľ proti zákonnej sudkyňi súdu prvej inštancie Mgr. Alene Pavelekovej námietku zaujatosti. To znamená, že námietku zaujatosti proti sudkyňi súdu prvej inštancie sťažovateľ uplatnil až počas prebiehajúceho

dovolacieho konania. Okresný súd predložil vec nadriadenému súdu 30. augusta 2021. Ústavná sťažnosť bola ústavnému súdu doručená 2. januára 2024.

45. Z uvedeného vyplýva, že v čase, keď sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť, okresný súd už nemohol porušovať jeho označené práva. V čase podania námietky proti sudkyňi súdu prvej inštancie bolo súdne konanie právoplatne skončené. Teda sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv postupom okresného súdu v čase, keď okresný súd už nemohol žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvňovať priebeh konania, prípadne prieťahy v ňom.

46. V tejto súvislosti ústavný súd dospel k záveru, že k namietanému porušovaniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru na uvedenom skutkovom základe v čase podania ústavnej sťažnosti postupom okresného súdu už nemohlo dochádzať.

47. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti, v ktorej namieta porušenie svojich základných práv postupom okresného súdu, odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti

III.2. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa postupom krajského súdu:

48. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta, že postupom krajského súdu dochádza v namietanom konaní k zbytočným prieťahom v rámci rozhodovania o námietke zaujatosti vznesenej proti zákonnej sudkyňi súdu prvej inštancie Mgr. Alene Pavelekovej.

49. Ústavný súd konštatuje, že 7. februára 2019 podal sťažovateľ dovolanie proti rozsudku krajského súdu č. k. 23 Co 120/2017-1196 zo 7. novembra 2018 a námietka zaujatosti bola proti zákonnej sudkyňi okresného súdu Mgr. Alene Pavelekovej uplatnená až 26. augusta 2021, teda v čase, keď konanie na krajskom súde bolo právoplatne skončené. Vzhľadom na túto skutočnosť krajský súd 7. septembra 2021 postúpil vznesenú námietku zaujatosti najvyššiemu súdu. Dôvodom bola skutočnosť, že vo veci bolo právoplatne rozhodnuté a do kompetencie odvolacieho súdu nepatrilo rozhodovať v tomto štádiu o námietke zaujatosti. V súvislosti s uplatnenou námietkou zaujatosti došlo v konaní k osobitnej situácii, keďže námietka zaujatosti bola krajskému súdu predložená v čase, keď rozhodnutie o odvolaní v základnom konaní bolo právoplatné, ale vo veci bolo podané dovolanie a spis sa z dôvodu rozhodovania o dovolaní nachádzal na najvyššom súde. Zo zrušujúceho uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/79/2022 z 8. novembra 2023 vyplýva, že dovolací súd sa predmetnou námietkou zaujatosti zaoberal a nezistil skutočnosti zakladajúce dôvod na vylúčenie sudkyne Mgr. Aleny Pavelekovej.

50. Po rozhodnutí najvyššieho súdu vo veci samej bola po novom nápade veci odvolaciemu súdu pridelená sp. zn. 23Co/15/2023. Uplatnenej námietke zaujatosti bola podľa pravidiel rozvrhu práce krajského súdu v časti B) Výkon súdnictva, III. Občianskoprávna agenda, bode 2.2. Špecifické pravidlá pridelenia vecí, bode 7 pridelená sp. zn. 23NcC/1/2024 s tým, že podľa uvedených pravidiel v rozvrhu práce o nej má rozhodnúť senát, ktorý rozhodne aj vo veci samej.

51. Ústavný súd konštatuje, že rozhodnúť o námietke zaujatosti je teda potrebné v súvislosti s opätovným rozhodovaním odvolacieho súdu v konaní vedenom na krajskom súde pod sp. zn. 23Co/15/2023. Ústavný súd zastáva názor, že odvolací súd v tomto prípade nie je viazaný

sedemdňovou lehotou na rozhodnutie o námietke zaujatosti vyplývajúcou z § 54 ods. 2 CSP, pretože § 56 CSP umožňuje o takejto námietke rozhodnúť až spolu s rozhodnutím o odvolaní.

52. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd dospel k záveru, že k namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru na uvedenom skutkovom základe postupom krajského súdu nemohlo dôjsť.

53. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti, v ktorej namietal porušenie svojich základných práv postupom krajského súdu, odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

54. Vzhľadom na to, že ústavný súd konštatoval zjavnú neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti, ostatnými návrhmi obsiahnutými v ústavnej sťažnosti (prikázanie krajskému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietáhov, priznanie primeraného finančného zadost'učinenia a náhrady trov konania) sa už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. mája 2024

Miloš Mad'ar
predseda senátu